

## ZONDAG 23

### De rechtvaardiging door het geloof

Psalm	111:2 en 5
Lezen:	Romeinen 3
Psalm	71:14, 17 en 18
Psalm	18:1 en 2
Avondz.	1 en 4

Geliefden, aan de orde van behandeling is Zondag 23 van onze Heidelbergse Catechismus, de vragen 59, 60 en 61.

Vraag 59: Maar wat baat het u nu, dat gij dit alles gelooft?

Antwoord: Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben, en een erfgenaam des eeuwigen levens.

Vraag 60: Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?

Antwoord: Alleen door een waar geloof in Jezus Christus; also dat, al is het, dat mij mijn consciëntie aanklaagt, dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals had ik nooit zonde gehad noch gedaan, ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft, in zoverre ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem.

Vraag 61: Waarom zegt gij, dat gij alleen door het geloof rechtvaardig zijt?

Antwoord: Niet, dat ik vanwege de waardigheid mijns geloofs, Gode aangenaam ben; maar daarom, dat alleen de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus mijn gerechtigheid voor God is, en dat ik die niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toe-eigenen kan.

Deze zondagsafdeling spreekt ons van de rechtvaardiging door het geloof. Zien wij nu:

1. De omschrijving van deze weldaad
2. De wijze, waarop deze tot stand komt
3. De werkzaamheid van het geloof daarin

Het is onmogelijk, zo zegt satan, dat een mens God zou liefhebben om Zijns Zelfs wil. Hoor, wat satan zegt: Het is geen wonder, dat Job God vreest. U overlaadt hem dag bij dag met Uw weldaden. Maar laat het hem maar eens tegengaan, keer zijn lot eens om in deze wereld en Gij zult zien, of hij U nog zal dienen!

Welnu, zegt de Heere, ga uw gang. Ik zal bewijzen, dat Ik een volk op aarde heb, dat Mij dient om Mijns Zelfs wil, al was er geen hemel of hel.

Alle godsdiensten der heidenen lopen uiteindelijk daar op uit, dat zij iets moeten doen voor hun goden en dat, dan de goden iets terug doen. Kijk het maar na. In alle godsdiensten buiten die ene ware Godsdienst, moet aan de god, hoe hij ook genoemd wordt, iets worden toegebracht en dan hoopt men iets weder te krijgen. Ach, deze gedachte is zo ruim verbreid, dat men zelfs onder hen die zich "christenen" noemen, deze gedachte nog bij velen aantreft. Het is eigenlijk niets anders, dan door een weg van heiligmaking al maar beter worden, iets doen, om eindelijk rechtvaardig te worden voor God. Begrijpt u dat? Dat is ook de kern van het roomse geloof, waarin ook velen van ons gevangen zitten. Zoveel mogelijk goed doen en dan eindelijk de zaligheid krijgen, omdat wij toch dat en dat en dat gedaan hebben. Dus door heiligmaking, door verbetering, rechtvaardig worden. En dit is nu de dwaasheid, die God ons leert, die ook de apostel de dwaasheid der prediking noemt, dat het nu bij God en in Zijn Kerk juist andersom toegaat. God maakt éerst rechtvaardig en uit dat leven der rechtvaardigheid, uit die herstelde gemeenschap met God, vloeien nu ook de vruchten, komt vanzelf de heiligmaking voort. Dat kan niet anders. Wanneer de boom goed is en dat doet God altijd eerst dan worden de vruchten vanzelf ook goed.

Houdt dit toch vast. In de christelijke religie is het zo: Eerst rechtvaardigmaking en dan heiligmaking. Eerst de verhouding goed tussen God en onze ziel en dan worden vanzelf de vruchten goed. Dan wordt de levensopenbaring anders, dan brengt de goede boom, goede vruchten voort.

Welnu, Zondag 23 spreekt hiervan in ruime mate. Vraag 59 heeft ons gevraagd: Maar wat baat het nu, dat gij dit alles gelooft? Dit alles, wat hiervoor geschreven is van Zondag 7 tot en met Zondag 22 In Zondag 7, weet u wel, werd gezegd, wat eigenlijk het geloof was. Daar werd het wezen des geloofs u voorgesteld. En wat gelooft, dit geloof nu? Wel, alles wat er staat van Zondag 7 tot en met Zondag 22. Dat God de Vader, de Schepper is van hemel en van aarde; dat Jezus Christus, de Verlosser is van zondaars; dat de Heilige Geest, de grote Heiligmaker is; met alles wat daarmee verbonden is. Daarmee is dus ook verbonden het geloof in de gemeenschap der heiligen; het geloof in de wederopstanding der doden; het geloof in het eeuwig zalig leven. Nu, zegt de onderwijzer, dat hebben wij nu dus allemaal in de voorgaande Zondagen, in den brede behandeld en wat hebt u daar nu eigenlijk aan? Wat baat u dat nu? Wat voor troost, wat voor vrede hebt u daar nu eigenlijk uit, dat u dit nu allemaal weet en gehoord hebt, en ook toestemt dat het alzo is? En

dan zegt het antwoord: Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam des eeuwigen levens.

Dus, als hier gevraagd wordt naar de baten, dan is dat niet in de eerste plaats: Dat weten we dus, opdat we voortaan de waarheid zullen kunnen verdedigen, tegenover alle andere valse godsdiensten, die er in de wereld zijn.

Dan is niet in de eerste plaats het antwoord, dat we nu een zuiver begrip hebben van al de opeenvolgende stukken, die God in Zijn woord verhandeld heeft ten opzichte van de zaligheid van Zijn kerk. Zeker, dat is nodig, want het zaligmakend geloof gaat niet buiten een historieel geloof om; maar het is niet genoeg, enkel met een historieel geloof deze stukken te hebben doorgenomen en die stukken te verstaan met een verstandelijke kennis. Want ach, als de onderwijzer dan vraagt: Wat heb je daar nu aan? Dan kunnen we hoogstens zeggen: Ik geloof, dat de kerk van God gelukkig is en ik geloof, dat God op deze wijze aan Zijn eer komt.

Nee, de onderwijzer vraagt: Wat baat het u nu, dat gij dit alles gelooft? Wat voor voordeel hebt u daar nu van? Is het enkel maar in uw begrip? Ach, dan weet u allemaal met mij, dat u daar, straks en ook hier, geen voordeel van zal hebben. Nee, dan zou zelfs die wetenschap, zonder die weg bewandeld te hebben, nog eenmaal tegen mij getuigen.

De wereld vraagt ons: Wat heb je daar nu aan, dat je in de kerk van Christus leeft, dat je gedoopt bent, dat je belijdenis gedaan hebt, en dat je met die mensen twee of drie keer per zondag in die kerk gaat zitten? Wat schiet je daar nu eigenlijk mee op? De slagen treffen je evengoed als alle andere mensen. Het gaat je niets beter in deze wereld. Je hebt er niets méér door in deze wereld, al geloof je dat nu. Nee, het geloof is geen amulet of tovermiddel om alle ziekten te weren en alle tegenslagen uit onze huizen of personen weg te halen. Als het gaat over voordeel, over eer, over meer geld en meer achting in deze wereld, ach nee, dan baat het ons niets.

Maar dat zegt de onderwijzer ook niet. Daar gaat het ook niet om, en hij jubelt het uit: Wel, wat voordeel ik daar van heb, wat voor troost mij dat geeft, dat ik dat alles geloof? Wel: ik ben weer een vriend van God. Ik ben weer in een rechte verhouding met God gekomen. Ik ben in Christus voor God rechtvaardig.

Rechtvaardig is niemand buiten Christus. Rechtvaardig is niemand, indien we leven, zoals we geboren zijn. Rechtvaardig kunnen we misschien genoemd worden tegenover onze naaste; maar hier staat, dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben!

En dat is niemand van ons, want ach, al zouden we in ons hele leven vanaf het ogenblik, dat we geboren zijn tot aan ons stervensuur toe, geen enkele zonde doen, dan waren we toch niet rechtvaardig voor God. En waarom niet? Wel, omdat de boom als ik het voorbeeld nog even vast mag houden zodra hij op de aarde geplant wordt, niet goed is. Wij komen onrechtvaardig op de wereld en al zou het zo zijn, dat we nooit één zonde gedaan hebben, de minste niet, dan zouden we nog onrechtvaardig zijn. Net als een kwade boom, want al

draagt een kwade boom nooit één vrucht, het is toch een waardeloze boom, want God wordt alleen verheerlijkt in het "vruchten" dragen. Dus, al zouden we nooit kwade vruchten dragen en wie zou dat durven zeggen?, dan zijn we nog een kwade boom, die maar op de aarde staat om in het vuur geworpen te worden, wanneer we onbekeerd voortleven. Dus we zijn allen onrechtvaardig en derven de heerlijkheid Gods.

Maar nu roept, in antwoord op deze vraag de onderwijzer het uit: Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben. Dus de verhouding met God is weer hersteld, door die kennis. En dat begrijpt u wel, dat is niet een zuiver verstandelijke kennis; hoewel u die verstandelijke kennis nooit moet uitsluiten, want wij kunnen met ons hart nooit geloven, wat we met ons verstand niet kunnen aanvaarden. We hebben een redelijke godsdienst, want ons hart werkt niet buiten ons verstand om. Maar ik zeg nog eens: het is niet genoeg, dat we daar een verstandelijke beschouwing over houden en dat we zeggen: Ja, ik neem dat allemaal wel aan, dat zou zo allemaal wel kunnen zijn, dat is wel aannemelijk. Nee, de onderwijzer zegt: Amen, zo is het. Omdat het getuigenis des Geestes daarvan in mijn hart is, ja, daarom ben ik in Christus voor God rechtvaardig en een erfgenaam van het eeuwigen leven.

Hier hebt u dus de omschrijving van de weldaad. Ik ben voor God rechtvaardig alleen maar in Christus en ik ben een erfgenaam van het eeuwige leven. Een erfgenaam. Ik leef hier nog in het land der vreemdelingschap, maar ik ben een erfgenaam. Ik ben een kind van God en als ik straks ga sterven, dan ga ik de erfenis beërven en die erfenis is zo vast als God er is, want God bewaart die erfenis voor mij in de hemel en Hij bewaart mij voor de erfenis. De erfgenaam wordt bewaard voor de erfenis en de erfenis voor de erfgenaam. Nu kan het niet meer missen. God bewaart mij en de erfenis en straks zal ik de erfenis deelachtig worden. Waarom? Wel, omdat Christus de erfgenaam is en omdat ik Zijn broeder ben. En omdat ik Zijn broeder ben, ben ik mede-erfgenaam van Christus.

Zie, dat zegt hier de onderwijzer in het kort, in zijn antwoord op de 59e vraag. O, daar is al wat tegenop gekomen in de loop der tijd: dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben. De een is hierdoor rechtvaardig en de ander daardoor. Ach, als ze dan op gaan noemen, waardoor ze menen rechtvaardig te zijn, dan blijkt dat allemaal in het aardse vlak te liggen. Ik heb dit gedaan en ik heb dat gedaan, en ik heb dat geleden en ik ben zo en zo gesteld geweest. Nee, zegt de onderwijzer: Ik ben het alleen maar "in Christus". Als je Christus van mij afscheidt, als je Christus uit mijn leven wegneemt, dan sta ik alleen, dan ga ik hopeloos verloren, zonder erfenis. Maar als je me rekent in Christus, als je Hem mijn broeder noemt, ja, dan ben ik een erfgenaam van God en mede-erfgenaam van Christus.

Ja, ik zei al, daar is al wat tegenop gekomen. Dan komt er een Pelagius, die de kerk beroert en die de grond der zaligheid legt in het geloof van de mens. Dan is daar een Arminius, die de grond der zaligheid legt in de vrije wil van de mens. Er zijn zoveel remonstranten ook in onze dagen, onder alle kerkelijke

geledingen, die in de praktijk van hun leven de grond der zaligheid verleggen naar de zelfwerkzaamheid. O, leg uw oor maar te luisteren, dan zal er in zoveel gezinnen gesproken worden over: wat wij voor God doen en zijn en lijken. Maar de onderwijzer zegt: Nee, "in Christus" voor God rechtvaardig. De wijze, waarop deze rechtvaardigmaking des zondaars voor God, tot stand komt, geeft de Schrift ons op duidelijke wijze aan.

De Schrift spreekt van verschillende rechtvaardigmakingen voor God. In de eerste plaats noemt de Schrift ons, dat we in Christus voor God rechtvaardig zijn, vanuit de eeuwigheid. God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. Daar hebt u nu dus de rechtvaardigmaking "van eeuwigheid". God heeft van eeuwigheid Zijn kerk lief in Christus en in Christus is de kerk van eeuwigheid verkoren. In Christus, ziet God geen zonden aan in Jakob en geen overtreding meer in Israël.

In de tweede plaats wordt er een rechtvaardigmaking genoemd in de Schrift, die de ganse kerk deelachtig is in Christus, toen Hij opstond uit het graf. Gestorven, zegt God voor onze zonden, maar ook opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Toen de Heilige Geest Christus afscheidde van de dood op de Paasmorgen, heeft Hij daarmee Zijn ganse kerk, én die triomferen in de hemel, én die strijden op de aarde, én die nog geboren moeten worden, afgescheiden van de dood. En in Christus is de ganse kerk voor God rechtvaardig.

Maar u zult wel begrijpen, dat noch in die eerste, noch in die tweede rechtvaardigmaking van Christus' opstanding uit de doden, ik troost hebben kan, wanneer ik ook niet in mijn hart die weldaad der rechtvaardigmaking geschonken krijg; wanneer ik de vrucht, de troost daarvan niet in mijn leven vind.

Ten derde is er nog een andere rechtvaardigmaking en hier spreekt de Catechismus ook duidelijk van. Dat is de rechtvaardigmaking, die plaats heeft in de "wedergeboorte", wanneer God een zondaar afsnijdt uit Adam en hem overplant in Christus. Dan doet God iets in het leven van een mens. Dan haalt Hij hem, vanuit de kaken van de vorst der duisternis en Hij zet hem over in het Koninkrijk van Christus; daar wordt hij afgesneden uit Adam en ingeplant in Christus. Want het is van tweeën één: ik ben rechtvaardig voor God òf ik ben verdoemelijk voor God. Het is niet zo, dat er een bekommerde kerk is, die, nou ja, wel "de beginselen" hebben van het eeuwige leven, maar toch in een onverzoende staat met God staan. Dat is onmogelijk. God ziet ons aan, òf in Christus en dan is Hij onze genadige Vader, òf Hij ziet ons aan in onszelf, in ons eerste verbondshoofd en dan zijn we verdoemelijk, kinderen des toorns, gelijk alle andere mensen. Dus van tweeën één. In de wedergeboorte, die door de Heilige Geest in ons, zonder ons geschiedt, heeft de rechtvaardigmaking plaats; die genoemd wordt: de "dadelijke" rechtvaardigmaking. Dan rechtvaardigt God ons dus door de daad van afsnijding uit Adam en inplanting in Christus.

Ach, vraag ik het aan mijn geweten, dan zegt de onderwijzer, dat mijn

conscintie mij aanklaagt en ik die rechtvaardigheid in mijn leven niet vind. Vraag ik het aan Gods wet, dan zegt die wet in elk gebod: Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Vraag ik het aan de mens, dan zegt hij: Jij, rechtvaardig? En ben je dat dan vergeten? En weet je dat soms niet meer? Vraag ik het aan de duivel, dan zegt hij: Je zonden zijn te groot. Houd maar op met vragen, want je hebt moed- en vrijwillig gezondigd. Je hebt tegen beter weten in gezondigd. Je hebt geen heil bij God.

Daar kan ik het niet bekomen. Nee, de onderwijzer zegt: Alleen door een waar geloof in Jezus Christus; also dat, al is het, dat mijn conscintie mij aanklaagt, dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden heb. Tegen al de geboden Gods. Voelt u wel? Hier spreekt de onderwijzer niet over hetgeen hij tegen zijn naaste bedreven heeft, maar hij zegt: Heere ik heb Uw geboden geschonden, en niet alleen het 4e, 5e, 6e of 7e, maar ik heb alle geboden geschonden. Heere, ik sta schuldig aan elk gebod. Ik kan zo niet denken van het eerste tot en met tiende gebod, of ik sta aan alle geboden schuldig. Aan het één met gedachten, aan het ander met woorden, aan een ander met werken, en aan een ander met alle drie. Ik heb tegen al Uw geboden zwaarlijk gezondigd. En ik heb het menigmaal gedaan! O, de onderwijzer is niet iemand die zichzelf de zonde vergeeft en die zegt: Nu ja, het is nu eenmaal zo, ik ben nu eenmaal een zondig mens en je kunt jezelf toch niet veranderen? Je bent toch zo geboren? Nee, ik heb zwaarlijk tegen al Gods geboden gezondigd en geen daarvan gehouden. Dus niet alleen het gebod overtreden, maar ook nagelaten wat mij geboden werd. Niet alleen de zonden van bedrijf, maar ook de zonden van nalatigheid stellen ons schuldig voor God. Datgene wat we hadden moeten doen en niet gedaan hebben, kortom géén daarvan gehouden. En, zegt hij, ik heb ook geen moed, dat het ooit nog beter zal worden, omdat ik nog steeds tot alle zonden geneigd zal zijn.

Daar heb je het nu; zowel uit het verleden, als in het heden en in de toekomst, geen hoop meer dat ik het ooit nog beter kan maken. O, u begrijpt het wel, hier is iemand aan het woord; die door het licht van Gods Geest in zijn hart geblikt heeft; die gezien heeft, dat hij voor een rechtvaardig God niet kan verschijnen, zonder een gerechtigheid te hebben, die meerder is dan de gerechtigheid van de Farizeeërs en Schriftgeleerden. Hier is een ontdekte zondaar, die ziet, dat hij tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd heeft. Een ontdekte zondaar, die ook gezien heeft, dat er geen hoop meer is, dat hij het in de toekomst nog beter zal maken. Ach, dat denken we in het begin zo graag. We gaan ijverig aan het werk om ons met God te verzoenen. Hoe dikwijls we ook gehoord hebben, dat dit niet gaat, we gaan het toch doen. Dat is de aard van het nieuwe leven. Maar we gaan ons in een verkeerde weg met God proberen te verzoenen, namelijk door de werken der wet, maar in der eeuwigheid zal men hierdoor niet gerechtvaardigd worden.

Let nu eens op, wat de onderwijzer hier gaat zeggen: Ach, daar heb ik ook

geen hoop meer op. Dat heeft God ook al bij mij afgesneden, want ook in de toekomst ziet het er niet beter uit, want ik ben nog steeds tot alle boosheid geneigd. En dan schrijft hij: Dat God, nochtans o, daar hebt u nu dat woord nochtans zonder enige verdienste mijnerzijds, uit loutere genade. Nochtans, al is het dan, dat het alles zo is; al is het dan, dat ik geen gerechtigheid heb voor God, nochtans vertrouw ik op God; nochtans geloof ik, dat als ik het niet meer kan, Hij het doen zal, ja, gedaan heeft. Maar dan ook uit genade, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit louter genade mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent. U ziet het dus, hier wordt een "goddeloze" gerechtvaardigd. Een mens, die in het verleden, heden en toekomst, zondaar is, wordt hier gerechtvaardigd door God in Christus, uit genade. Het geweten klaagt aan, geen der geboden gehouden en voortdurend geneigd tot alle kwaad, en daar tegenover de genoegdoening van Christus, en de heiligheid van Christus.

O, wat een schone orde heeft de onderwijzer hierin betracht. Ons geweten klaagt ons aan, maar "nochtans", God vindt genoegdoening; al heb ik al de geboden overtreden, Christus heeft ze volbracht; ik heb geen daarvan gehouden, maar Christus heeft de gerechtigheid aangebracht door het doen van de wet voor mij bij God. Ik ben bij de voortduur geneigd God en mijn naaste te haten, maar daar tegenover plaatst God de rechtvaardigheid en heiligheid van Christus.

Zie je, dat komt met elkaar overeen. Het geweten klaagt aan: tegen al de geboden Gods gezondigd, maar de genoegdoening van Christus bedekt. Geen van Gods geboden gehouden, maar de gerechtigheid van Christus is volmaakt. Voortdurend geneigd tot het kwaad, maar Christus staat tussen een zondaar en een rechtvaardig God. Dus hier staat nadrukkelijk, dat ik dat ontvang alleen door een waar geloof in Jezus Christus. Dus niet een waar geloof in het feit, dat ik me gerechtvaardigd voel. De Heere vraagt hier niet het geloof in "het geloven". Daar wordt dikwijls zo weinig onderscheid tussen gemaakt en daarom zitten hier zovelen van Gods kinderen op vast, die niet weten, hoe er uit te komen en het wordt ook dikwijls zo verkeerd voorgesteld. Het is niet het geloof, "dat ik geloof, dat ik in God rechtvaardig ben"; maar het is het geloof in Jezus Christus, wat mij voor God rechtvaardigt, zegt de onderwijzer. Dat schenkt God door Christus en Hij rekent mij dat toe. Het wordt wel eens ter verduidelijking voorgesteld met een rechtsgeding, waar een schuldige zondaar staat, waar een heilig en rechtvaardig God Rechter is, waar de beschuldigers komen, de satan, de wet, de heilige God, waar een advocaat is, Jezus Christus. En zeker, het is zo, want Wie spreekt recht, Wie rechtvaardigt? Wel, het staat er, dat doet God: dat ik voor God in Christus rechtvaardig ben; nochtans God, zonder enige verdienste mijnerzijds, uit loutere genade mij de gerechtigheid schenkt. God doet dat, en wel in zonderheid God de Vader, Die de Handhaver is van het goddelijk recht in de drie Personen. Dan is het God de Vader dus, die recht spreekt, op grond van de gerechtigheid van Jezus Christus.

Kom, zien we dat eens een ogenblik nader. God is het als Rechter, Die de onrechtvaardige, de verdachte, de zondaar vóór de vierschaar daagt, die het leven onwaardig is, die voor God niet bestaan kan. God overwint het hart van een zondaar, waarin hij het voor Hem moet bekennen aan al de geboden schuldig te staan. De wet veroordeelt, de wet vloekt, de wet wijst niet heen naar Christus, de wet zegt alleen: Betaal, en anders sterven. De satan doet het zijne er bij. Hij zegt: Gij hebt geen heil bij God, u kunt wel wanhopen, want er is voor u geen verzoening. En, waar zou ik heengaan om God te ontvluchten? Al bedde ik mij in de hel, zie Gij zijt daar. Nergens kan een zondaar heenvluchten, hoewel hij het aan alle zijden getracht heeft. De Heere houdt hem vast door Zijn Heilige Geest, totdat hij het bekent: Heere, ik heb tegen al Uw geboden zwaarlijk gezondigd en geen daarvan gehouden, en ik heb geen hoop meer het ooit nog goed te kunnen maken.

En zie, daar zet zich het gericht. Daar treedt God de Vader naar voren en spreekt de zondaar vrij. Vrij? Waarom? Wel, omdat Hij de zondaar aanziet in Jezus Christus. Christus toont Hem Zijn doorboorde handen, toont Hem de losprijs, en het is genoeg voor de Vader.

Ziet, dat heeft plaats in het hof des Hemels.

En wanneer geschiedt dat nu eigenlijk? Nu, dat geschiedt in de wedergeboorte, wanneer de mens opnieuw geboren wordt, dan heeft dat gericht plaats vóór God. Dan treedt Christus in bij Zijn Vader voor een doodschuldige zondaar, en wordt die zondaar onmiddellijk uit de gevangenis gehaald, op grond van die gerechtigheid van Jezus Christus.

O, houdt dit toch vast, want anders gaan we net als Rome, een weg van heiligmaking stellen vóór de rechtvaardigmaking; dan gaan we stellen, dat er zulke en zulke oefeningen van het geloof nodig zijn, vóórdat de zondaar gerechtvaardigd wordt. Nee, vooraf gaat de rechtvaardigmaking, zelfs nog vóór het geloof, want ook het geloof is geen grond voor de rechtvaardigmaking.

O, als Gods kinderen daar wat meer aan dachten, vooral Gods bekommerde Kerk; wat zouden ze met meer vrijmoedigheid de toegang zoeken tot God, wanneer ze daaraan zouden denken, dat God niet meer richterlijk met hen handelt. Vanaf het uur der wedergeboorte heeft God Zijn richterlijke toorn afgelegd en betoont Hij Zich Vader te zijn.

Ik weet wel, dat ge zegt: Ja, maar zo gevoel ik het niet, en zo beleef ik het niet. Daar heb ik het nu niet over, dat komt nog. Maar zó is de rechtvaardige God verzoend met de zondaar, en spreekt hem eeuwig vrij op grond van de gerechtigheid van Jezus Christus.

Die man zal niet rusten, totdat Hij de ganse zaak zal voleind hebben. Nee, Ruth is niet in de poort geweest, Boaz is in de poort geweest. Boaz heeft het pleit beslecht en Hij heeft het aan Ruth meegedeeld. En zo doet God nog.

Ach, het wordt dikwijls zo verwisseld, dan wordt er gesproken van een rechtvaardigmaking ín ons. Maar zijn we dan de lessen vergeten, die Hellenbroek ons reeds leerde op de catechisaties? Heeft Hellenbroek het soms



niet duidelijk gezegd? Het verschil tussen rechtvaardigmaking en de heiligmaking ligt onder andere hierin, dat de rechtvaardigmaking plaats vindt buiten ons, en de heiligmaking in ons. Worden we, zegt hij in de volgende vraag, dan niet "veranderd" in de rechtvaardigmaking? Nee, dat geschiedt in de heiligmaking. In de rechtvaardigmaking heeft er geen verandering plaats. De rechtvaardigmaking is een vonnis. Zoals de rechter in de vierschaar vonnist, zo vonnist God in de hemel nu ook een verloren zondaar, die Hij alléén, maar dan ook alléén op grond van Christus' gerechtigheid in Zijn gemeenschap opneemt. En wanneer die scheiding door God is opgeheven, wanneer die breuk is hersteld, wanneer de toegang tot God is hersteld, dat Hij dan ook dadelijk Zijn trekkende liefde uitzendt in het hart van die zondaar. Dan zendt Hij ook dadelijk Zijn Heilige Geest in het hart van die gerechtvaardigde, die Hij bekend gaat maken aan zijn zonden, aan zijn ongerechtigheid, aan het oordeel, dat hij is onderworpen; opdat hij niet in een beschouwing van "de rechtvaardigmaking in de wedergeboorte" zou gaan leven, maar, opdat die ziel nu ook dadelijk in die gunst van God gesteld zou worden.

Die gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt God en rekent God toe. En die schenking heeft plaats, ik zeg het nogmaals, in de wedergeboorte. Dan rekent God ons Christus met al Zijn weldaden toe.

Ja, zegt u dan, hoe komt het dan, dat ik dikwijls zo ellendig over de wereld ga? En hoe komt het dan, dat juist die mensen, die wedergeboren zijn, menigmaal zo onder de drukkende kracht van het Heilig Recht van kamer in kamer vluchten, en van de ene plaats naar de andere plaats gaan, dat ze niet weten, waar ze blijven moeten, vanwege het gemis en vanwege de smart der zonde; dat ze almaar kermen, zoals David uitroept: Ontferm U mijner. Dat ze soms maanden en weken en jaren over de aarde gaan, en de zekerheid des geloofs missen en maar geslingerd worden van de ene golf op de andere, van de ene diepte naar de andere? Hoe komt het dan, dat er zovele kinderen van God zeggen: O, als het maar waar is, als ik me maar niet bedrieg, als het maar geen werk is van mijn gemoed en gevoel, als God toch maar eens werkt in mijn leven?

Weet u, hoe dat kan? Wel, dat staat in het laatste gedeelte: In zoverre ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem. Voelt u? Daar ligt het nu in. Dat laatste zinnetje moet u vooral niet overslaan, want daar ligt de sleutel van het geheim: In zoverre ik zulke weldaad met een gelovig hart aanneem.

Het ontbreekt u niet aan de schenking. Wanneer God een mens wederbaart, dan doet Hij een volmaakt werk, maar het ontbreekt in de aanneming. Het zit dus in uw zwakheid en het gebrek van uw geloof, dat gij niet meer troost hebt in "dat rechtvaardig voor God zijn". Daar zit dus de haper!

Ja, ik hoor zo dikwijls zeggen: Het zal je toch eerst maar geschonken moeten worden. En dat is waar, wanneer een onbekeerd mens zo spreekt, die dus wezenlijk buiten de gemeenschap met God staat. Maar, wanneer een kind van God dat zegt, dan zeg ik: U bent abuis, u moet dat niet zeggen. Nee, het is

geschonken, maar u hebt geen geloof om het aan te nemen, en daarom moet u God bidden, of Hij uw handen sterken wil om die weldaad, die Hij schonk in de wedergeboorte, nu ook met een gelovig hart aan mag nemen.

En nu moet u er goed om denken, dat die aanneming een werk is van de Heilige Geest; dat die aanneming maar niet iets is, dat in ons eigen bestaan opborrelt, maar dat ge ook in die aanneming diep afhankelijk zijt van de voortdurende werkingen van Gods Geest. Want anders zitten we midden tussen die de mensen, die het altijd maar over "het geloof" hebben en die zeggen: Ja, het is je eigen schuld. En natuurlijk, dat is het ook wel, maar die daar tegenover stellen: Je moet geloven! Dat geloof, zien ze dan, als een werk van de mens, wat hijzelf kan en waarmee hij maar te omhelzen heeft en zich toe-eigenen. Nee, dat geloof, die oefeningen van het geloof dus, om die weldaad te mogen omhelzen, daarin zijn we afhankelijk van de bediening van die dierbare Geest van Jezus Christus.

U moet dus duidelijk onderscheid maken, tussen de rechtvaardigmaking in het Hof des Hemels en de rechtvaardigmaking in het geweten.

Brahé heeft een mooi boekje geschreven; indertijd is het opnieuw uitgegeven. Het heet: "De Godgeleerde stellingen". Daarin zegt hij het zo duidelijk: De rechtvaardigmaking in het Hof des Hemels, die plaats heeft in de wedergeboorte, die is voor eeuwig, voor altijd, daar is nooit een meer en nooit een minder. Maar de rechtvaardigmaking in mijn consciëntie, heeft maar niet éénmaal plaats, maar méérdere malen!

En wanneer dan? Nu, daar geeft Zondag 23 het antwoord op: Zo dikwijls ik de beloften des Evangelies met een waar geloof aanneem. Zo dikwijls ben ik rechtvaardig voor God. Holtius de vriend van Comrie heeft daar ook over geschreven; zo, recht uit de bevinding van de Kerk. Hij heeft gezegd: De rechtvaardigmaking in ons, in mijn geweten, dus dat bewust worden, dat ik voor God rechtvaardig ben, dat is aan trappen gebonden. Dat is de ene tijd sterker dan de andere tijd. Comrie zegt ervan: Die eenmaal gerechtvaardigd is, in zijn consciëntie dus, die het blijvend bewustzijn daarvan ontvangen heeft, die kan die rechtvaardigmaking zelfs weer geheel verliezen. En het is nodig, dat zulk een ziel, soms na ernstige zonden begaan te hebben of na afgedwaald te zijn van de Herder, weer opnieuw gerechtvaardigd wordt. Ja, Brahé schrijft zelfs, dat de rechtvaardigmaking in ons nooit volkomen is. Wel in het Hof des Hemels, in de wedergeboorte, dat is volmaakt, maar in ons nooit volkomen. En waarom niet? Hij zegt: Wel, omdat het geloof altijd maar gebrekkig is. Het instrument, waardoor ik gerechtvaardigd word, dat is in ons altijd gebrekkig, omdat het geloof door nog zondige mensen beoefend wordt. Het kan zo zijn, dat ik de ene tijd de beloftenissen van het Evangelie met een waar geloof mag omhelzen, en dan ben ik ook in mijn geweten rechtvaardig voor God; dan mag ik, door die offerande van Christus, de vrede met God vinden, en ontvang bij ogenblikken de verzekering des Heiligen Geestes, dat hetgeen, wat ik nu doe, geloven is. Dat noemt Comrie de wederkerende daad des geloofs. En daar ontvangt mijn ziel een nameloze troost van, dat doet mijn

ziel juichen in God en opspringen van vreugde in de Naam des Heeren. Maar het kan ook anders zijn; ach, dat is ook de praktijk van Gods kinderen; wij hebben wel knechten van God gekend, die, als het er op aan kwam, als een bieze bogen voor God en in grote benauwdheden uitriepen: O, noem mij toch het minste kenmerk der genade. O, dat waren mensen, die als eikebomen der gerechtigheid gewandeld hadden en in waarheid veel oefeningen hadden in het dierbaar en zaligmakend geloof, maar toen het er op aankwam en Christus Zijn Aangezicht voor hen verborg, o, toen konden zij niet sterven.

Denkt toch niet mijne toehoorders, dat u met uw rechtvaardigmaking kunt sterven, met "het geloof" in uw rechtvaardigmaking. Nee, hoor. O, dat is het, waarom zo'n groot deel van de kerk in duisternis gaat. Wij kunnen alleen maar sterven, en ook alleen maar leven, door het geloof in Christus. En als Christus uit het gezicht verdwenen is, als de gemeenschap met Christus verbroken is, dan kan ik niet wèl leven en ook niet wèl sterven. Maar, als ik het oog op Christus geslagen heb, dan kan ik leven en dan kan ik sterven.

Nu zijn er in die oefeningen des geloofs verschillende trappen en mate. Daar zijn zuigelingen, daar zijn kinderen, daar zijn jongelingen, daar zijn mannen, daar zijn vaders. Daar zegt ook de onderwijzer van: in zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem. En dan zeg ik nogmaals: natuurlijk niet voor God; natuurlijk niet, zoals het is in de wedergeboorte, maar in de beleving van mijn hart, in mijn geweten. En naar de mate, dat mijn geloof sterker wordt, naar die mate ben ik ook meer en meer in Christus alleen voor God rechtvaardig.

Gods woord leert ons niet anders en het is ook de leer van onze vaders. Al onze vaders hebben er zo over geschreven. Ik kan ook hier bij de onderwijzer niet anders vinden: voor zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem.

Ja, zegt u dan: maar dat spreken des Vaders dan, want de Vader spreekt toch vrij? Ja, dat is zo. Holtius zegt: Je moet niet verwachten dat de Heere met een "immediaat vonnis van de hemel" zegt: □ dit is onmiddellijk, rechtstreeks, zonder tussenkomst □ Ik spreek jou vrij.

Nee, die in Christus gelooft, die vindt in het woord van God de vrijspraak. Die in het Hof des hemels is vrijgesproken, die heeft in het Hof van Gods woord te onderzoeken, of hij de kenmerken van de vrijgesprokene heeft. God de Vader spreekt vrij in Christus, en de Vader en Christus spreken niet anders, dan door de Heilige Geest.

O, je hoort er zo dikwijls zulke dwaze verhalen van. Nee, mensen, de Vader spreekt nu niet meer tot de zondaar, dat doet Hij door Zijn Heilige Geest. En Christus spreekt ook niet anders, dan door Zijn Heilige Geest. En die Geest getuigt met onze geest, wanneer wij het oog op Christus slaan, dat wij kinderen Gods zijn. En zeker, daar zijn ook trappen in; zo is er ook een "bevestigd" geloof. Daar is een christendom, dat verzekerd is van hun zaligheid, door de oefeningen des geloofs, verzekerd en verzegeld door de Heilige Geest. Dat werkt de Heilige Geest naar de trappen van het geloof. Hij

doet meer en meer wassen in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus.

Welnu, zo is het duidelijk geworden, dat wij niet gerechtvaardigd worden, omdat we dit of dat beleefd hebben; want al waren we in de hel geweest, al hadden we zelf in ons lichaam en in onze ziel de helse smarten gedragen, dan zouden we daardoor voor God niet rechtvaardig zijn; want al hetgeen ik beleef, al wat ik meemaak, al de pijnigingen en al de verschrikkingen, die er in mij zijn, die maken mij niet rechtvaardig. Het is, zoals u straks is voorgelezen uit Romeinen 3; God heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard in Christus. En de rechtvaardigheid Gods in Christus, is nu geopenbaard, zonder de Wet, in het Evangelie. O, dat was het, wat bij Luther zijn hart verbrak, toen hij bedolven onder de macht zijner zonden, dreigde weg te zinken onder God. Toen kwam God hem te openbaren, dat de rechtvaardigheid in het Evangelie geopenbaard wordt. U zult zeggen: Wordt er dan in het Evangelie alleen maar van rechtvaardigheid gesproken? Ja, God heeft Christus voorgesteld tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid; niet van Zijn liefde, van Zijn barmhartigheid, of van Zijn goedertierenheid, maar van Zijn rechtvaardigheid!

Kom nu toch eens, sukkelende zielen, die het almaar verwachten van Gods goedheid en liefde en barmhartigheid en als ge van Gods recht hoort spreken, dan krimpt ge in elkaar. Nee, Paulus zegt: De rechtvaardigheid wordt in het Evangelie geopenbaard. Christus is voorgesteld tot een betoning van Gods rechtvaardigheid, dat wil zeggen, Hij, Hij, Hij alleen heeft de pers getreden. En niet, hetgeen ik ben of hetgeen ik doe, maar hetgeen Hij ondergaan heeft en hetgeen Hij gedaan heeft, dat is mijn rechtvaardigheid voor God. Want zo dikwijls als ge de blik op Hem slaat, zo dikwijls als ge bij Hem schuilt, vindt God genoeg in de gerechtigheid, die gij omhelst. En dat is nu alleen aan te nemen door het dierbaar geloof, waarvan vraag 61 spreekt, waarvan we nog kort iets willen zeggen, nadat we gezongen hebben:

Psalm 18 : 1 en 2.

Het geloof op zichzelf genomen, is niet de grond van mijn rechtvaardig zijn bij God; de grond is alleen: de genoegdoening en de gerechtigheid van Christus. Zijn heiligheid, is alleen mijn gerechtigheid bij God. Maar ik heb geloof nodig als een hand, om die gaven aan te nemen; om te ontvangen, wat God mij geschonken heeft. Dat zegt in 't kort vraag en antwoord 61. Dus niet het geloof, wat enige waarde in zichzelf zou hebben. Niet, zoals de remonstranten het stellen, die zeggen: als ik nu maar geloof, dan zal God mij genadig zijn. Nee, het is juist andersom: God is mij genadig en nu mag ik geloven; God schenkt het mij en nu geeft Hij mij ook geloof, dat ik het aan mag nemen. En wie is nu rechtvaardig voor God? Dat zijn zij, die de rechtvaardigheid doen, want de rechtvaardigmaking en de heiligmaking zijn niet van elkaar te scheiden, hoewel ze wel onderscheiden zijn. Calvijn zegt:

die de rechtvaardigmaking en de heiligmaking scheidt, die scheurt het lichaam van Christus vaneen. Hij die rechtvaardig is, doet de rechtvaardigheid; en zal in zijn leven ook openbaren vruchten voort te brengen.

En daaraan kunt u het weten. Gij zijt nog niet rechtvaardig voor God, die van harte het onrecht doet; die de zonde nog liefheeft; die uw vertrouwen stelt op uw verbeteringen, die er al te zien zijn in uw leven, op hetgeen, gij voor God doet, op uw kerkgang, op hetgeen, gij in uw leven werkt voor God. Nee, gij zijt niet rechtvaardig voor God, wiens lust het is hier in deze wereld met de kinderen der wereld te leven. Gij zijt niet rechtvaardig voor God, die geen lust hebt tot heiligmaking; wiens gebed het niet dagelijks is: Heere reinig me toch van mijn verborgen afdwalingen.

Wie zijn er dan wel rechtvaardig voor God? Wel, het zijn zij, die hier in dit leven er iets van ervaren door de ontdekkingen van Gods Geest, dat ze tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd hebben. Ja, dan werkt het zaligmakend geloof reeds in uw hart, wanneer die boetvaardigheid in uw leven geopenbaard wordt; wanneer ge zo verslagen wordt vanwege de scheiding, die ge teweeggebracht hebt door uw zonden. Want immers de zonden kennen zoals ze zijn □ niet, zoals God ze kent, want dan zouden we geen ogenblik meer kunnen leven □ dat is reeds een werk, dat voortvloeit uit de rechtvaardigheid, die ik bij God heb. Dat ootmoedig buigen onder het Recht van God; dat aan Gods zijde gaan staan; dat uitroepen: Heere, ik weet het niet meer, hoe ik ooit met U verzoend zou moeten worden. Heere, Gij zijt rechtvaardig, wanneer Gij mij verloren liet gaan, maar, o, is er nog een weg, is er nog een middel?

Dat zijn nu die "rechtvaardigen" voor God. Dat is een Nathanaël, waarvan God zegt, dat Hij in hem geen bedrog ziet. Ze belijden hun onoprechtheid voor het aangezicht des Heeren. Zij zijn rechtvaardig voor God, die enigmate verlichting van hun schuldenjuk hebben gevoeld, toen ze een blik mochten slaan in de dierbare beloftenissen van het heilig Evangelie. Zij hebben iets van de vrede met God gemaakt, zij hebben die Weg aanschouwd, waardoor ze zalig kunnen worden. Die dit ondervonden heeft, die is door God gerechtvaardigd, en die zal dagelijks begeren om het weer opnieuw te mogen ondervinden en om het weer opnieuw te horen, steeds weer. Dan zeggen ze wel eens: Ach, Heere, zegt U het nog eens tot mijn ziel, dat U niet meer op mij toornen of op mij schelden zult. Heere, zegt U het nog eens tot mijn ziel: Ik ben uw Heil. Dan hebben we het nodig, omdat we elke dag opnieuw Gods Geest bedroeven, om elke dag opnieuw gerechtvaardigd te worden, en de toevlucht meer en meer te nemen tot dat bloed van Jezus Christus. U zult zeggen: Wanneer ben ik dan eens volkomen rechtvaardig? O, dat komt straks, wanneer we de laatste adem uitblazen, dan is onze rechtvaardigmaking volkomen. Maar, zolang we hier op aarde zijn, mankeert er bij ons altijd nog iets aan, omdat onze beste daden altijd weer met zonde bevekt zijn. Maar, naar de mate dus, dat ik bij Hem schuil, en naar de mate,

dat ik op Zijn wonden blik, en naar de mate, dat ik me vermaak in Zijn offerande, naar die mate heb ik nu vrede bij God door onze Heere Jezus Christus.

O, gemeente des Heeren, wast dan toch op in de kennis en de genade van onze Heere Jezus Christus. Staat toch niet meer naar die en die weldaden. Want de weldaad van de rechtvaardigmaking in uw conscintie wordt geschonken in de gemeenschap met Jezus Christus; en daar gaat aan vooraf, dat steeds dieper ontdekt worden; dat steeds dieper buigen onder de eis van het Goddelijk Recht; dat steeds meer uzelf als een "verlorene" kennen. Maar dan wordt ook de zaligheid, die in Hem geopenbaard wordt, steeds heerlijker, steeds groter, steeds schoner. Ja, dan leer ik op het laatst, wat de Apostel zegt: En ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij! Amen.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.  
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.